

Uitnodiging en situering

ACADEMISCHE ZITTING 26 FEBRUAR

Feest vieren is dankbaar achteruitkijken naar de weg die afgelegd is, maar meer nog vooruitkijken naar de toekomstige uitdagingen. We willen energie en visie ontwikkelen om ook de volgende decaden aan de spits te staan van het maatschappelijk debat rond natuur en landschap, biodiversiteit en ecosysteemdiensten, ruimtelijke kwaliteit en belevingseconomie.

Dat is het onderwerp van de academische zitting van 26 februari.

Aan een reeks eminente sprekers van buiten de jubilerende vereniging is gevraagd om vanuit hun analyse naar de uitdagingen voor de toekomst te kijken.

Natuur en economie: een bondgenootschap?

Dat natuur en landschap belangrijk zijn voor de ontwikkeling en de economie van een streek is meer dan een statement, het is een realiteit. Natuur en landschap leveren onmisbare ecosysteemdiensten, natuur- en landschapsbescherming is dus van primordiaal belang. Onzorgvuldig omspringen met natuur en ruimtelijke kwaliteit staat gelijk aan kapitaalvernietiging en onverantwoorde verspilling, en is alleszins ook economisch onproductief. Hier ligt een kans en een uitdaging voor Natuurpunt Oost-Brabant als middenveldbeweging.

Prof. Dr. J. EYCKMANS zal hier met zijn bijdrage op ingaan: *Wat is de economische waarde van natuur in Oost-Brabant?* Heeft natuur economische waarde op zich, los van gebruikswaarde of recreatiewaarde? Hoe wordt de economische waarde van ecosysteemdiensten ingeschat? En wat betekent dat voor de natuur in Oost-Brabant? Op deze vragen wordt een antwoord gegeven vanuit het standpunt van een econoom. Prof. Eyckmans is als milieu-econoom verbonden aan de Hogeschool-Universiteit Brussel en aan de KULeuven.

Reservaten en duurzame biodiversiteit

Natuurpunt Oost-Brabant is met het Natuurfonds Hageland gepikt en gemazeld in de realisatie van natuurgebieden in de regio. Niet minder dan 3150 ha in meer dan 90 gebieden zijn er in beheer. Geen enkele afdeling of ze is geëngageerd bij de uitbouw van natuurgebieden. Deze gebieden zijn de schatkamers van de biodiversiteit. Met de campagne GeefomNatuur zamelde de vereniging vorig jaar zelfs € 250 000 in om de uitbouw van natuurgebieden te versterken. Maar deze gebieden vormen vaak kleine reservaten in een landschap dat steeds

Grootse natuur, de Demerbroeken. Foto Eric Malfait

meer een biologische woestijn wordt. De vraag is dan ook hoe duurzaam het behoud van biodiversiteit is in deze vaak kleine geïsoleerde natuurgebieden.

Prof. Dr. O. HONNAY zal met zijn bijdrage: *Hoe duurzaam is biodiversiteitsbehoud in (kleine) natuurgebieden?* Lessen voor de toekomst vanuit zijn onderzoekervaring aangeven welke knelpunten er zijn en hoe we in de toekomst kunnen komen tot duurzame biodiversiteit, ook in onze streek. Prof. Honnay is verantwoordelijke van het laboratorium voor Plantenecologie van de faculteit wetenschappen, KULeuven.

Herziening van het Europees Landbouwbeleid: eindelijk aandacht voor biodiversiteit?

50% van de Vlaamse ruimte wordt ingenomen door landbouwgebied. Tot na WO II werd het landbouwgebied geassocieerd met landschapsvorming en met de typische soorten van de boeren natuur. Echter, geen enkele andere soortengroep verdwijnt zo snel als de soorten gebonden aan het landbouwgebied. Het historisch gevarieerd agrarisch cultuurlandschap is verworden tot een groene leegte en er is nu al meer biodiversiteit te vinden in de stedelijke omgeving dan in de open ruimte. De sturing van de landbouwontwikkelingen ligt bij het Gemeenschappelijk Europees Landbouwbeleid. Dit beleid was de motor van de schaalvergroting en helaas ook van het verdwijnen van landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit in het landbouwgebied. Gemiddeld geeft Europa €500/ha/jaar steun als MTR-toelage aan de individuele boer en dit zonder noemenswaardige tegenprestatie op vlak van landschap, biodiversiteit, erosiebestrijding en waterberging. In 2013 wordt het Europees landbouwbeleid bijgesteld. De verwachtingen zijn hoog gespannen want de opvatting wint veld dat in de landbouw

natuurpunt
oost-brabant

Natuur en Landschap

is het ledenblad van **Natuurpunt Oost-Brabant** en verschijnt vier maal per jaar.

Natuurpunt Oost-Brabant, de onafhankelijke natuur- en milieuvereniging voor Oost- en Midden-Brabant, is geassocieerd met **Natuurpunt**, Vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen en is actief lid van de Vlaamse milieukoepel Bond Beter Leefmilieu. **Natuurpunt Oost-Brabant** overkoepelt tevens de Oost- en Midden-Brabantse afdelingen van **Natuurpunt**.

Contact en redactie-adres: Natuurpunt Oost-Brabant, Leuvensestraat 6, 3010 Kessel-Lo - 016 25 25 19 - npob@natuurpunt.be

Redactie verantwoordelijken:

Margriet Vos en Christine Daenen

Werken mee aan dit nummer:

Hugo Abts, Luc Vervoort en Margriet Vos

www.natuurpuntoostbrabant.be

Cover: Geelgors. Foto Freek Verdonckt

Achtercover: Walk fot Nature Kampenhout 2006. Foto Eric Malfait

Vormgeving: t.u.c.a. luc@vissenaken.be

publiek geld ook ten goede moet komen aan publieke functies zoals zorg voor het landschap en versterking van de biodiversiteit en van de ecosystemendiensten. Er is een algemeen erkende en samenlevingsbrede 'sense of urgency' op dat vlak. De herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en de invulling van de Europese Habitatrichtlijn voor gebieden en soorten zijn krachtige Europese hefboomen voor duurzame biodiversiteit die doorwerken tot in ieders omgeving. De koppeling van beide kan ook betekenen dat eindelijk voorwaarden geschapen worden om natuurgebieden te laten functioneren binnen het geheel van een landschap. Birdlife Europe is in deze aangelegenheden onze pleitbezorger bij Europa.

TREES ROBIJNS, Agriculture Policy Officer van BirdLife Europe/BirdLife International, licht de mogelijkheden en uitdagingen toe: *De herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid: een kans op een groen(er) beleid, een kans op meer biodiversiteit?*

Nood aan natuurlijke waterberging en de Europese Waterrichtlijn: een kans voor natuur en biodiversiteit

Waterberging is een actueel item en zal in toekomst nog aan belang winnen. Bij regenbuien die langer dan een kwartier duren, stromen tonnen slijk en water door de straten en huizen van dorpen. Bij aanhoudende regen zijn hele streken de dupe van steeds terugkerende wateroverlast, zoals deze winter weer eens pijnlijk geïllustreerd werd. De geschiedenis van Natuurpunt Oost-Brabant is doorweven van de strijd tegen de rechttrekking van beken en de snelle afvoer van water in

Grauwe gors, een akkervogel die dreigt te verdwijnen in Vlaanderen.
Foto Freek Verdonckt

de Gete, de Velpe, de Winge en Motte in de Hagelandse vallei, en de strijd voor ruimte voor de rivier in de Demervallei. Met de veranderende klimaatsomstandigheden weerklinkt de roep steeds luider naar maatregelen om ruimte te geven aan rivieren, aan water in de valleien, én dit gekoppeld aan een geïntegreerd waterbeheer. In november 2010 bewees de natuurlijke waterberging in de brede Dijlevallei stroomopwaarts van Leuven dat dit een voorbeeld was van goede praktijk. Ook in de middenloop van de Velpe werkte het principe van ruimte voor natuurlijke waterberging. We kunnen ons wel voorstellen wat er gebeurd zou zijn indien de Velpe toch was rechtgetrokken, of als de Getevallei tussen Tienen en Geetbets niet zijn open en brede valleikarakter behouden had, of als het plan van Havre voor verblijfsrecreatie in de Demerbroeken gerealiseerd was. Nu is het zaak om tot een geïntegreerde en gesynchroniseerde aanpak te komen waarin natuurontwikkeling, recreatie, streekbeleving en ruimte voor natuurlijke waterberging van rivieren hand in hand gaan. De nood aan een integrale aanpak, de nood aan buffersystemen en de dwingende taakstellingen van de Europese Waterrichtlijn vormen uitdagingen en kansen voor de toekomst en zeker voor deze streek.

Prof. Dr. P. MEIRE van het departement biologie van de Universiteit Antwerpen is een autoriteit op het gebied van integraal waterbeheer en ecosystemendiensten. Zijn bijdrage: *Ruimte voor rivieren, ruimte voor natuurlijke waterberging en de Waterrichtlijn: een kans voor natuur en biodiversiteit!* moet ons als natuurbeweging prikkelen om de bedreigingen in deze om te buigen tot kansen.

ACADEMISCHE ZITTING

Programma (volledige programma op achtercover)

40 jaar Natuurpunt Oost-Brabant - Regionale Vereniging voor Natuur en Landschap vzw

14u00: onthaal en koffie

14u30-16u15: Academische zitting achtste lustrum

16u15: receptie

Zaterdag 26 februari 2011, 14u00

Aula Departement Lerarenopleiding van de KHLeuven

Aanmelden: NPOB, Leuvensestraat 6, 3010 Kessel-Lo, 016 25 25 19
of npob@natuurpunt.be

Ruimte voor water in de Paddepoel-Velpevallei. Foto Luc Nagels